

1. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף לח עמוד ב – לט עמוד א

אמר רבא, שמע מינה: צריך לקשור על כל חוליא וחוליא, דאי ס"ד לא צריך, הא דאמרי בני רבי חייא: גרדומי תכלת כשרין וגרדומי אזוב כשרין, כיון דאשתרי ליה עילאי אשתרי ליה כולה! דלמא דאיקטר. ואמר רבה, שמע מינה: קשר עליון דאורייתא, דאי ס"ד דרבנן, מאי איצטרך למישרי סדין בציצית? פשיטא, התוכף תכיפה אחת אינו חיבור! אלא שמע מינה: דאורייתא... וכמה שיעור חוליא? תניא, רבי אומר: כדי שיכרך וישנה וישלש. תאנא: הפוחת לא יפחות משבע, והמוסיף לא יוסיף על שלש עשרה; הפוחת לא יפחות משבע - כנגד שבעה רקיעים, והמוסיף לא יוסיף על שלש עשרה - כנגד שבעה רקיעין וששה אירין שביניהם.

Raba said, You can infer from this that one must make a knot after each chulya (joint); for should you hold that this is not necessary, then how could the sons of R. Hiyya have said, Curtailed blue threads are valid, also curtailed hyssop twigs are valid? As soon as the upper knot becomes loose it would all become undone! — Perhaps [they said so only where] there were knots [after each joint].

Raba also said, You can infer from this that the upper knot is an ordinance of the Torah; for should you say it is a Rabbinic ordinance, then why was it necessary for the Torah to permit the insertion of [woollen] fringes in a [linen] garment? One would have no doubt about it, for if one merely fastens together [two pieces] with one fastening no connection is thereby formed! You can therefore infer from this that it is an ordinance of the Torah...

What is the minimum length of a joint? — It was taught: Rabbi says, [In a joint] the thread must be wound once, twice and a third time. It was taught: If a man wishes to make few, he should not make less than seven, and if many, he should not make more than thirteen. If few, he should not make less than seven, to correspond to the seven heavens; and if many, he should not make more than thirteen, to correspond to the seven heavens plus the six intervening spaces. (Excerpted from Halakhah.com)

2. רש"י מסכת מנחות דף לח עמוד ב – לט עמוד א - Rabbi Shlomo ben Yitzchak

ש"מ - מדאמרי בני רבי חייא גרדומי תכלת כשרים אמאי הא כיון דנפסק קצת הגדיל משתרי הוא קשר שבסוף הגדיל וכיון דמשתרי הוא קשר משתרי הגדיל ואין שם גדיל כלל אלא ש"מ יש קשר בכל חוליא הלכך כי משתרי הוא קשר מתקיים הגדיל בשאר קשרים.

You can infer from this – From what was taught by the sons of Rabbi Chiya, curtailed blue threads are kosher; how is it since some of the thread extension has ceased, the knot at the end of the extension will come undone and since the knot is a part of the extension and there is no longer any extension at all. Rather infer from this that there is a knot with every "chulya" therefore any remnant of that knot is kosher and fulfills the extension of the rest of the knots.

דלמא דאיקטר - כלומר ממאי דצריך להקשר בכל חוליא דלמא הא דאמרי דבי רבי חייא ה"ק אם קשר על כל חוליא וחוליא הוּו גרדומין כשרין אבל ברוב ציציות לא קא מכשרי גרדומין דרוב ציציות אין נקשרים על כל חוליא וחוליא.

Perhaps there were knots – That is why is it that we need a knot after every chulya? Perhaps it is as Rabbi Chiya taught that if one ties a knot for every single chulya, they will be curtailed threads that are kosher, but in most tzitzit, we don't say the curtailed threads are kosher, because most tzitzit are not tied at every chulya.

קשר עליון - היינו נמי הוא קשר למטה הלכה למשה מסיני כלומר קשר אחד בציצית מיהא דאורייתא ולהכי נקט עליון משום דאי לא עביד אלא חד קשר בסופו עביד ליה שמקיים את הגדיל כולו.

The uppermost knot – The bottom most knot is also learned from Moshe at Sinai, that is, that a single knot in tzitzit is the biblical requirement, and that is why the uppermost is included (explicitly) because if one only made a single knot at the bottom, it will only function to uphold the extension.

דאורייתא - ואפי' יכול לכרוך יפה ולהתקיים בלא קשר יום או יומים פסולה.

Biblical – Even if one can wrap it tightly so that it will stay for a day or two, it is invalid.

אלא חוליא אחת - הקפה ג' פעמים.

A single chulya – goes around [the rest of the strings] three times.

לא יפחות משבע - חוליות.

No fewer than seven – chulyot

ששה אורים – שבין שבעה רקיעים ועל שם שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע כדלקמן /מנחות/ (דף מג:): מדמי סידורה לסידור הרקיעים כדי לזכרנו לטובה שאף צבעה כמו כן נזקק לציצית.

Six spaces – that are between the seven heavens and since the blue thread is reminiscent of the ocean and the ocean is reminiscent of the sky, as expressed later (on page 43b), we correlated the order of tying to the heavens, in order to remind us of the good; and even the colour as it is can be right for tzitzit.

3. תוספות מסכת מנחות דף לט עמוד א

צריך לקשור על כל חוליא וחוליא היינו אחת של לבן ואחת של תכלת שהן שתיים והשתא כשאין פוחת משבע עושה ה' קשרים סמוך לטלית קשר אחד ואחר כך שתי חוליות אחת של תכלת ואחת של לבן קשר אחד עד שמסיים שש חוליות הרי ארבעה קשרים ואחר כך עושה חוליא שביעית של לבן כדי שיהא מסיים בלבן ואחר כך קושר אחד הרי ה' קשרים ויש מפרשים לא יפחות משבע כריכות בין כל קשר וקשר.

One must tie a knot between each chulya, that is, one of white and one of tekhelet, which make two. And in order to not have fewer than seven, one makes five knots; next to the tallit there is one knot followed by two chulyot, one tekhelet and one

white, one knot, and continue until one completes six chulyot, which makes four knots, and afterwards a single seventh chulya of white, so that one finishes with white and afterwards ties another know, which makes five knots, and there are those who say that the string should be wound no fewer than seven times between each knot.

4. רמב"ם הלכות ציצית פרק א הלכה ז - Rabbi Moshe ben Maimon (Maimonides)

ולוקח חוט אחד מן הלבן וכורך בו כריכה אחת על שאר החוטין בצד הבגד ומניחו, ולוקח חוט התכלת וכורך בו שתי כריכות בצד כריכה של לבן וקושר, ואלו השלש כריכות הם הנקראין חוליא, ומרחיק מעט ועושה חוליא שניה בחוט של תכלת לבדו, ומרחיק מעט ועושה חוליא שלישית וכן עד חוליא אחרונה שהוא כורך בה שתי כריכות של תכלת, וכריכה אחרונה של לבן, מפני שהתחיל בלבן מסיים בו שמעלין בקודש ולא מורידין, ולמה יתחיל בלבן כדי שיהא סמוך לכנף מינה, ועל דרך זה הוא עושה בארבע הכנפות.

השגת הראב"ד/ ולוקח חוט אחד מן הלבן וכו' עד בארבע הכנפות. כתב הראב"ד ז"ל א"א/ זה הסדר אין לו שרש ולא ענף ולמה יותר בתכלת מבלבן שהוא מין כנף וממנו מתחיל ובו מסיים ובכריכותיו הוא ממעט אין זה כי אם שגיון גדול, והגאון רב נטרונאי ז"ל סידר אותו יפה סידור נאה מאד על דרך שאמרה ההלכה, וכמה שיעור חוליא כדי שיכרך וישנה וישלש אתכלת קאי, ...

Afterwards, one should take one of the white strands and wind it once around the other strands close to the edge of the garment and let it go. Then one takes the strand that was dyed *techelet* and winds it twice [around the other strands], next to the coil made by the white strand, and then ties the strands in a knot. These three coils are called a segment.

Afterwards, one should leave a slight space, and then make a second segment using only the strand that was dyed *techelet*. Again, one should leave a slight space, and then make a third segment [using only the strand that was dyed *techelet* for this segment as well]. One should continue in this manner until the final segment, which is made of two coils of *techelet* and a final coil using a white strand. Since one began with a white strand, one concludes with it, because one should always ascend to a higher level of holiness, but never descend. Why should one begin using a white strand? So that [the coil that is] next to the corner of the garment should be similar to [the garment itself]. The same pattern is followed regarding all four corners. (Excerpted from chabadoceandrive.com/library)

RAAVAD – This order has no source and no branch – why should there be more tekhelet than white, which is one of the strings and with which we start and end the windings, and we should reduce its winding? This is a great mistake, and Rav Neturnai Gaon set it up well according to Halacha. So, how much is a chulya? Wind and exchange, two and three times with tekhelet...

5. טור אורח חיים הלכות ציצית סימן יא - Rabbi Yakov ben Asher

ויקח ארבע חוטין מצד אחד וארבע מצד אחד ויקשור ב' פעמים זה על גב זה ואח"כ יכרך חוט הארוך סביב השבעה ובזמן שהיה תכלת היה צריך לדקדק בכריכה לעשות שבעה חוליות כאשר הם מפורשים בגמרא ועתה שאין לנו תכלת אין לעשותה מכלאים אלא צמר לצמר ופשתים לפשתים וגם אין צריך לדקדק בחוליות והרמב"ם ז"ל כתב מנהגינו לכרוך בה חוליות כעין שכורכין בתכלת וא"א הרא"ש ז"ל לא היה מדקדק ובה"ע כתב דהאידין אין צריך לדקדק בכריכה ואפילו אם כרך רובה או לא כרך בה אלא חוליא אחת כשרה אלא עיקר מצותה שיכרך עד שיהא בכריכה עם הקשר כרוחב גודל וקושר ב' פעמים וחוזר וכורך וכן יעשה עד שישלים לה' קשרים וד' כריכות ביניהם ויהיה כל הכרך רוחב טפח והשאר ב' טפחים ועוד יש מנהגות אחרות בעשייתו וכאשר כתבתי כן הוא עיקר

Take the four strings from a single side and make a double knot and after wrap the longer string around the remaining seven (and when there was *tekhelet* it was necessary to be precise that there should be seven *chulyot*, as it is explained in the *gemara*) and now that there is no *tekhelet*, we must not make the strings from a combination of wool and linen, rather a wool garment should have wool strings and linen should have linen and it is also unnecessary to be precise regarding the *chulyot*, and the *Rambam* wrote that the custom should follow they way *chulyot* were tied when there was *tekhelet*, and my father the *Rosh* ז"ל was not precise and the *Aruch* wrote that nowadays there is no need to be precise and even if we tied over most or tied even a single *chulya* it is kosher. The main thing is to wind together with knots, a measure and double knot until there are five knots and four wraps between them. The whole wrap should be the width of a *tefach* with a remaining two *tfachim*. There are other customs, but what has been written is the main thing.

6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן יא סעיף יד - Rabbi Yosef Karo

יקח ד' חוטים מצד זה וד' מצד זה, ויקשור שני פעמים זה על גב זה, ואח"כ יכרך חוט הארוך סביב השבעה קצת כריכות, וקושר שני פעמים זה על גב זה, וחוזר וכורך; וכן יעשה עד שישלים לחמש קשרים כפולים וארבעה אוירים ביניהם מלאים כריכות. אין שיעור לכריכות, רק שיהיו כל הכרך והקשרים רוחב ארבעה גודלים, והענף שמונה גודלים. הגה: ואם האריך הציצית, יראה ששלישיתו יהיה גדיל וב' חלקים ענף (רמב"ם פ"א). ומהגים לכרוך באויר ראשון ז' כריכות, ובשני ט', ובשלישי י"א וברביעי י"ג, שעולים כולם מ' כמנין ה' אחד שעולים ל"ט ועם השם הם מ'.

You should take 4 threads on one side and 4 threads on the other side and tie them two times, making a double knot. Afterwards, you should use wrap the longest thread around the 7 others with a little wrapping and then make a double knot. Then repeat and wrap. This should be repeated until 5 double knots are made with the 4 spaces between them filled with windings. There is no שיעור (set measurement) for wrapping other than the fact that all the wrapping and the knots must be 4 thumb widths wide and the branch (protruding threads) 8 thumb widths. [If the *Tzitzit* are longer, one should make sure that one the tassels should be (at the minimum) one third of the length and the branch should be two thirds of the length.] It

is the custom to have 7 wrappings in the first space, 9 in the second space, 11 in the third, and 13 in the fourth. They all add up to 40 corresponding to the numerical value of "השם אחד" (G-d is one) which is actually 39 and by adding G-d (since G-d is one, you add one), it makes 40. It is customary to tie a knot at the end of every thread so that they should remain intertwined. (Translation from shulchanarach.com/SAch11.htm)

7. ט"ז אורח חיים סימן יא ס"ק טז - Rabbi David HaLevi Segal

ובשני ט' - בכונות האר"י כתוב בשני ח' וביאר שם טעמו ע"פ הקבל" ונכון לשמוע אל קבלתו:

And the second should have nine – in the kavanot of the Arizal it is written that the second should have eight and his reason is "as has been received [through tradition], and it is proper to follow what he has received.

8. מגן אברהם סימן יא ס"ק כב - Rabbi Avraham Gombiner

ובשני ט' - ובשל"ה כתב לעשות בשני ח' ואז הוא מכוון כמנין ה' אחד וכ"כ הלבוש וכ"כ בכונות ובלחם חמודות סי' מ"ח כתב שבציצית של ר"ש מלכו היה באויר ראשון י' כריכות ואח"כ ה' וכו' כשם ההוי"ה וכתוב בכתבים שצריך לעשות הגדיל חוליות ובכל חוליות ג' כריכות כלומר שלאחר שעשה ג' כריכות ירחיק מעט וכמ"ש הרמב"ם:

And the second should have nine – and the Shla"h wrote the second should have eight and then it works out exactly to the value of "HaShem Echad", so too wrote the Levush and also in the Kavanot. And in the Lechem Chamudot 48, he wrote that the tzitzit of Rabbi Shlomo Molcho had ten wraps in the first space and after five and so on as the name Havaya, and it is written in manuscripts that the extension should be in chulyot and that each should have three wraps, that is after wrapping three times, one should leave some space, as written in the Rambam.

9. כתר שם טוב סימן קצג - Rabbi Israel ben Eliezer Ba'al Shem Tov (compiled by Rabbi Yehuda Leib Meir)

והנה האדם העושה מצוה כגון עטיפת טלית וציצית אף על פי שנראה לאדם שהוא דבר קטן, אף על פי כן הקדוש ברוך הוא עושה מן כל מצוה או מן כל חידושי תורה לשמה, שמים חדשים וארץ חדשה (הקדמת הזוהר ד': ה' א), כמו שאנו אומרים כן תתעטף נשמתו באור הציצית העולה תרי"ג, הרומז לתרי"ג אורות, דעוטה אור כשלמה (תהלים ק"ד, ב'), גאות לבש לבש ה' עוז התאזר (שם צ"ג, א'), התאזר גימטריא תרי"ג, וכמו שאמר הכתוב (שם קט"ו, ט"ו) ברוכים אתם לה' עושה שמים וארץ, היינו שעושה תמיד שמים וארץ חדשים, על ידי מצוות וחידושי תורה שלכם, ומפרש השמים שמים לה', על ידי הכוונה הקדושה שהוא לשם הקדוש ברוך הוא עושה שמים חדשים, והארץ נתן לבני אדם, פירוש, על ידי עשיה גשמית של המצוות עושה הקדוש ברוך הוא מהם ארצות החיים, ואז הוא פעולה חשובה גמורה,

A person who does a mitzvah like wrapping a tallit and tzitzit, even though it appears as though it is only a minor thing, the Holy One, through every mitzvah and every Torah insight, renews Heaven and earth (Zohar, introduction), as we say, "so too wrap my soul in the light of the tzitzit, that amounts to 613", which is a reference to the 613 lights, as "cloaked in light as with a garment", and "He will have donned grandeur, HaShem will have donned might and girded himself (hitazar)", hitazar which has the numerical value of 613. And just as scripture writes "blessed are you to HaShem, the creator of Heaven and earth", that is, that He is constantly renewing Heaven and earth, because of the mitzvot and Torah insights. And we can explain "the Heavens are Heavens for HaShem" with the Holy intention that everything we do is for the sake of the Holy One who is renewing Heaven, "and the earth belongs to humanity" means that by our physical actions and doing the mitzvot, the Holy One makes lands of the living, and the action becomes entirely important.

10. סידור מקור חכמה, הלכות ציצית, אות יא - Rabbi Natan Sternhartz (collected by Rabbi Shmuel Heshel Friedman)

על ידי ציצת מתקנין את הבגדים והלבושין שהם בחינת מדמה, כי המדמה הוא לבוש השכל, ועל ידי זה זוכין באמת לברר כח המדמה שבמוחינו, כדי שנזכה לאמונה שלמה ביחודו ואחדותו יתברך ובחידוש העולם. כי ציצת מסגל לאמונה, ועל כן קבעו פרשת ציצת בקריאת שמע, ועל-כן כל התורה כלה תלויה בציצת, כי אמונה יסוד כל התורה כלה כמאמר רבותינו, ז"ל.

By [the mitzvah of] tzitzit, we rectify our clothes and our garments, which imply our imagination, because our imagination is the garment of the mind, and by this (the mitzvah of tzitzit) we truly merit to clarify the power of imagination in our minds, in order to merit complete faith in His Uniqueness and Unity, and in the renewal of the world. This is because tzitzit are auspicious for bringing faith, and therefore the section of tzitzit is incorporated into the Shema, and moreover that the entire Torah is dependent on tzitzit, because faith is the foundation of the whole Torah, as our sages have taught.